

Èpicament, cap al precipici?

JORDI FONT

AVUI, 29/08/10

El president Montilla ha advertit del perill de fractura de la societat civil catalana segons quines siguin les derives polítiques que es produeixin. També Raimon Obiols ha insistit en aquest perill i l'ha referit explícitament al propòsit assimilador del nacionalisme espanyol sobre Catalunya.

En efecte, el nacionalisme espanyol sempre ha volgut assimilar-nos. Sempre ha volgut fer d'Espanya una nació homogènia, borbònica i no austriacista, jacobina i no federal, sobre la base de la matriu castellana, sobre la base del vell somni conqueridor, llançat a assimilar les Amèriques i reduït a assimilar els germans ibèrics (catalans, bascs i gallecs). Després de l'intent més ferotge –el franquisme–, el nacionalisme espanyol va haver d'acceptar l'Estat autonòmic, en el qual tanmateix va aconseguir difuminar les nacions històriques, que la Constitució reconeixia com a “nacionalitats”. Es tracta, en part, d'un vell disseny imperial, atàvic, irracional, anacrònic. Però –alerta!– no tan sols: també es tracta de l'expressió d'interessos vigents i rampants, gestats a l'escalf de l'Estat uninacional (recordem l'opa d'Endesa) i del consegüent model de desenvolupament radial. Aquest doble conglomerat es resisteix amb dents i unghes a recular, a assumir la definitiva pèrdua de posicions de privilegi que comportaria l'evolució cap a l'Estat plurinacional.

Cal tenir present, d'altra banda, que el nacionalisme espanyol, d'ençà de la transició democràtica, ha estat molt malacostumat. Durant vint-i-tres anys, el pujolisme de la *conllevancia* va propiciar un *status quo*,

tàcitament acceptat a banda i banda: l'Estat central es disposava a fer concessions circumstancials, mentre el govern català s'oblidava de la hipotètica evolució plurinacional de l'Estat, cosa que casava a la perfecció amb la calculada manca de projecte espanyol per compte de CiU. Un fet va coronar simbòlicament aquest pacte tàcit: la solemne concessió, a Jordi Pujol, l'any 1984, del títol d'Español del Año per compte de l'*Abc* de Luis M. Anson, ni més ni menys. Va caldre el govern tripartit de les esquerres catalanistes –com l'any 1931 va caldre el relleu de la Lliga per ERC– perquè decaigués el pacte del Majestic (CiU-PP) i, amb ell, la barrera que havia impedit l'impuls del nou Estatut i la recuperació de l'oblidat horitzó plurinacional que el pacte constituent de 1978 havia deixat obert.

Això explica, en bona part, la brutal reacció de la dreta espanyola – política, econòmica, mediàtica, judicial– contra el govern tripartit. Descobrien, d'un dia per l'altre, que el vell pacte tàcit dequeia, que l'*això no toca* pujolià ja no regia. I, esclar, van treure tot el ferro. El ferro de l'exabrupte, per descomptat, però no siguem incautes: també el ferro del càlcul més fred i més terrible, el que apunta a la fractura de la unitat civil del nostre poble, la més gran conquesta col·lectiva de Catalunya des de la Transició i el gran baluard del qual disposem contra la vella estratègia assimiladora. Van barrinar: “Provocarem primer la radicalització del catalanisme, de manera que deixi de ser denominador comú de la immensa majoria i es faci estrany a bona part dels qui se senten també espanyols. Aleshores, reduït el catalanisme a un extrem, haurà arribat l'hora d'induir la radicalització espanyolista inversa, cosa que generarà la dinàmica social que precedeix la decadència i l'assimilació”. L'amiga Patrícia Gabancho, des d'aquestes pàgines, em demanava “tranquil·litat”. No en podem estar, de tranquils, els qui considerem vital

per a Catalunya la preservació de la unitat civil del nostre poble. Sobretot davant d'algunes eufòries, ingènues o oportunistes, que tracten de fer-nos cavalcar de dret, èpicament, cap al precipici.